

M

W

K

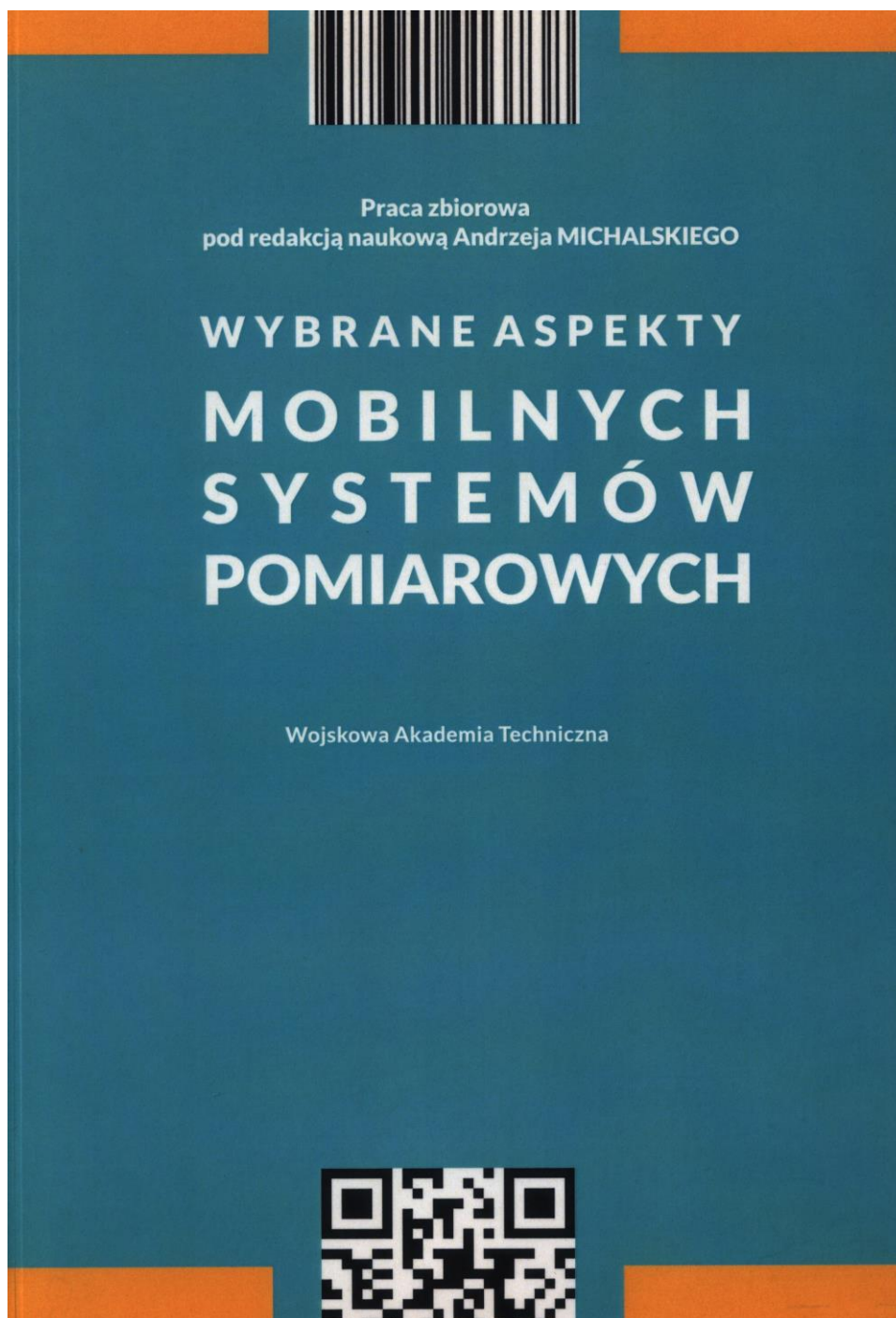
X SZKOŁA-KONFERENCJA

"METROLOGIA WSPOMAGANA KOMPUTEROWO"

MWK ' 2014

Waplewo, 27÷30 maja 2014

**MONOGRAFIA
Z X SZKOŁY-KONFERENCJI MWK'2014
"METROLOGIA WSPOMAGANA KOMPUTEROWO"**

Praca zbiorowa
pod redakcją naukową Andrzeja MICHAŁSKIEGO

WYBRANE ASPEKTY
MOBILNYCH SYSTEMÓW
POMIAROWYCH

Warszawa 2014

Opiniodawca:

prof. dr hab. inż. Jerzy BARZYKOWSKI

Redakcja naukowa:

prof. dr hab. inż. Andrzej MICHALSKI *Wojskowa Akademia Techniczna, Wydział Elektroniki
Politechnika Warszawska, Wydział Elektryczny*

Autorzy:**Rozdział 1**

plk mgr inż. Robert TARGOS

*Ministerstwo Obrony Narodowej,
Wojskowe Centrum Metrologii*

Rozdział 2

dr inż. Bogdan DZIADAK
dr inż. Łukasz MAKOWSKI
prof. dr hab. inż. Andrzej MICHALSKI

Politechnika Warszawska, Wydział Elektryczny
Politechnika Warszawska, Wydział Elektryczny
Wojskowa Akademia Techniczna, Wydział Elektroniki
Politechnika Warszawska, Wydział Elektryczny

Rozdział 3

dr inż. Janusz MIKOŁAJCZYK
dr inż. Dariusz SZABRA
dr inż. Mirosław NOWAKOWSKI
mgr inż. Magdalena GARLIŃSKA

Wojskowa Akademia Techniczna, Instytut Optoelektroniki
Wojskowa Akademia Techniczna, Instytut Optoelektroniki
Wojskowa Akademia Techniczna, Instytut Optoelektroniki
Wojskowa Akademia Techniczna, Instytut Optoelektroniki

Rozdział 4

prof. dr hab. inż. Wiesław WINIECKI

*Politechnika Warszawska,
Wydział Elektroniki i Technik Informacyjnych*

Rozdział 5

dr hab. inż. Adam WEINTRIT
prof. dr hab. inż. Cezary SPECHT

Akademia Morska w Gdyni, Wydział Nawigacyjny
*Politechnika Gdańska,
Wydział Inżynierii Lądowej i Środowiska*

Rozdział 6

prof. dr hab. inż. Janusz GAJDA

dr hab. inż. Ryszard SROKA

dr inż. Marek STENCEL

*Akademia Górniczo-Hutnicza, Wydział Elektrotechniki,
Automatyki, Informatyki i Inżynierii Biomedycznej*
*Akademia Górniczo-Hutnicza, Wydział Elektrotechniki,
Automatyki, Informatyki i Inżynierii Biomedycznej*
*Akademia Górniczo-Hutnicza, Wydział Elektrotechniki,
Automatyki, Informatyki i Inżynierii Biomedycznej*

Rozdział 7

dr inż. Marek KUCHTA
dr inż. Jacek PAŚ
dr inż. Marek SZULIM
mgr inż. Małgorzata BOLEK

Wojskowa Akademia Techniczna, Wydział Elektroniki
Wojskowa Akademia Techniczna, Wydział Elektroniki
Wojskowa Akademia Techniczna, Wydział Elektroniki
Wojskowa Akademia Techniczna, Wydział Elektroniki

© Copyright by Instytut Systemów Elektronicznych Wydział Elektroniki Wojskowej Akademii Technicznej Warszawa 2014

ISBN 978-83-7938-020-6

Publikacja zakwalifikowana do druku bez poprawek edytorskich Redakcji Wydawnictw WAT

Projekt okładki: Barbara Chruszczyk

Redakcja techniczna: mgr inż. Jolanta Pacan, mgr inż. Małgorzata Bolek

Wydawca: Wojskowa Akademia Techniczna

Druk: P.P.H. Remigraf Sp. z o.o., ul. Dźwigowa 61, 01-376 Warszawa

Warszawa 2014

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	5
1. MOBILNE SYSTEMY POMIAROWE W ZABEZPIECZENIU METROLOGICZNYM SIŁ ZBROJNYCH RP	7
1.1. Wstęp	7
1.2. Ruchome Laboratoria Metrologiczne.....	7
1.3. Zabezpieczenie metrologiczne realizowane przez wojskowe ośrodki metrologii u użytkownika sprzętu	13
1.4. Mobilne systemy pomiarowe	16
1.5. Inne przykładowe systemy pomiarowe	24
1.6. Podsumowanie	29
2. KONWERCENCJA BEZPRZEWODOWYCH SIECI CZUJNIKOWYCH WSN I SYSTEMÓW AUTOMATYCZNEJ IDENTYFIKACJI RFID	31
2.1. Bezprzewodowe sieci czujnikowe w zarysie.....	31
2.2. Przegląd systemów identyfikacji automatycznej.....	32
2.3. Podstawy fizyczne realizacji systemów RFID	34
2.4. Częstotliwości radiowe, kanały i modulacje w IEEE 802.15.4	38
2.5. Główne elementy systemu RFID	44
2.6. Konfiguracja sieci i transmisja danych w IEEE 802.15.4	50
2.7. Zastosowanie systemów RFID	57
2.8. Popularne moduły ZigBee i zastosowania praktyczne WSN	62
2.9. Wnioski	65
3. LASEROWA ŁĄCZNOŚĆ W BEZPRZEWODOWYCH SYSTEMACH INFORMACYJNO-POMIAROWYCH	71
3.1. Wprowadzenie.....	71
3.2. Przegląd systemów łączności bezprzewodowej	73
3.3. Łącza optyczne.....	76
3.4. Laserowe systemy łączności opracowane w Instytucie Optoelektroniki WAT	82
3.5. Podsumowanie	87
4. SYSTEMY INTELIGENTNEGO POMIARU ENERGII ELEKTRYCZNEJ	91
4.1. Wstęp	91
4.2. Podstawowe definicje.....	93
4.3. Ewolucje infrastruktury pomiarowej w energetyce.....	95
4.4. Wielkoskalowe rozproszone systemy pomiarowo-sterujące w energetyce	96
4.5. Domowe systemy monitoringu zużycia energii elektrycznej (Home Smart Metering).....	100

4.6.	Podstawowe typy odbiorników energii elektrycznej	104
4.7.	Metody identyfikacji odbiorników w systemach monitorowania zużycia energii elektrycznej.....	109
4.8.	Podsumowanie	117
5.	WYBRANE ASPEKTY METROLOGICZNE W NAWIGACJI MORSKIEJ	123
5.1.	Wprowadzenie	123
5.2.	Systemy radionawigacyjne w nawigacji morskiej	123
5.3.	Wymagania stawiane systemom radionawigacyjnym	133
5.4.	Ogólna koncepcja stacji monitorującej	141
5.5.	Podstawowe obliczenia i linie nawigacyjne.....	144
5.6.	Mila morska w nawigacji.....	153
5.7.	Nawigacyjny algorytm wyznaczania parametrów trajektorii w systemach map elektronicznych ECS/ECDIS oraz odbiornikach systemów radionawigacyjnych.....	163
5.8.	Podsumowanie i wnioski końcowe	165
6.	KLASYFIKACJA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH NA PODSTAWIE ICH PROFILI MAGNETYCZNYCH.....	169
6.1.	Co to jest profil magnetyczny pojazdu?.....	169
6.2.	Przegląd metod klasyfikacji pojazdów	177
6.3.	Nowe kierunki badań	184
6.4.	Podsumowanie	207
7.	TERRORYZM ELEKTROMAGNETYCZNY W ASPEKCIE STANDARDÓW BEZPIECZEŃSTWA DLA URZĄDZEŃ TELEINFORMATYCZNYCH	211
7.1.	Wprowadzenie	211
7.2.	Stanowisko pomiarowe do badania oddziaływania impulsu HPEM na wybrane urządzenia elektroniczne	215
7.3.	Przykładowe wyniki badań efektów oddziaływania impulsów HPEM na urządzenia elektroniczne	219
7.4.	Wyniki badań	221
7.5.	Koncepcja oceny odporności systemu elektronicznego na narażenie polem impulsowym HPEM	230
7.6.	Sposoby ochrony i zabezpieczania przed bronią elektromagnetyczną E	232
7.7.	Wnioski.....	234